

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/194/2019
Identifikačné číslo spisu:	2607212774
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Ľalík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2607212774.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D.. C. R., bývajúcej v T., B. XX/C, proti žalovanej NAFTA a.s., so sídlom v Bratislave, Votrubova 1, IČO: 36 286 192, o vydanie vecí, uloženie povinnosti vykonať zmenu v zozname akcionárov a zaplatenie 1 416,12 eur s príslušenstvom, alternatívne o náhradu škody a ušlého zisku vo výške 2 800 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 2C/270/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 30. apríla 2019 sp. zn. 26Co/68/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou Okresnému súdu Skalica 5. októbra 2007 po pripustení jej zmien domáhala uloženia povinnosti žalovanej

- i/ vydať jej 4 ks akcií znejúcich na jej meno, každú v sume 33,19 eur,
- ii/ vykonať v zozname akcionárov spoločnosti NAFTA a.s., IČO: 31 409 938 [ktorá spolu so spoločnosťou Slovenská vrtná spoločnosť, a.s., IČO: 36 225 886, k 30. júnu 2006 zanikla zlúčením so žalovanou (s vtedajším obchodným menom Nafta Storage & Production a.s.) ako nástupníckou spoločnosťou - pozn. dovolacieho súdu], zmenu údajov o počte jej akcií na 23 ks ku dňu 7. júna 2000,
- iii/ zaplatiť jej dlžnú sumu z nevyplatených dividend za roky 2002, 2003, 2006 až 2017 vo výške 1 416,12 eur s príslušenstvom,
- iv/ zaplatiť jej dlžnú sumu z nevyplatených dividend za roky 2004 a 2005 vo výške 64 eur [ktorá jej bola priznaná v poradí prvým rozsudkom Okresného súdu Skalica z 24. septembra 2015 č. k. 2C/270/2008-351, ktorý v (tomto) vyhovujúcom výroku nadobudol právoplatnosť 17. novembra 2015 - pozn. dovolacieho súdu],

alternatívne uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť jej náhradu škody a ušlého zisku vo výške 2 800 eur s príslušenstvom.

2.1. Okresný súd Skalica v poradi druhým rozsudkom z 20. marca 2018 č. k. 2C/270/2008-416 žalobu žalobkyne vo zvyšku zamietol a žalovanej priznal proti žalobkyni náhradu trov konania čo do prvej alternatívy petitu v rozsahu 90,96 % a čo do druhej alternatívy petitu v rozsahu 100 %.

2.2. Uviedol, že žaloba v časti o vydanie sporných 4 ks akcií, ktoré žalobkyňa zdedila po svojej matke, a v časti o vykonanie zmeny údajov o počte akcií žalobkyne v zozname akcionárov spoločnosti zaniknutej zlúčením so žalovanou tak, aby tieto 4 ks sporných akcií zohľadňoval, je nevykonateľná a objektívne jej nie je možné vyhovieť, pretože tieto sporné akcie boli uznesením valného zhromaždenia žalovanej z 11. októbra 2006 predpísaným spôsobom vyhlásené za neplatné a v dôsledku toho zanikli. S vyhlásením akcie za neplatnú zároveň zaniká aj právo (bývalého) akcionára na dividendu, a preto bolo potrebné žalobu zamietnuť aj v časti o výplatu dividendy za roky 2007 až 2017 a rovnako aj za pomernú časť roka 2006, pretože valné zhromaždenie žalovanej za rozhodujúci deň na určenie osoby oprávnenej uplatniť právo na dividendu určilo 1. jún 2007, ku ktorému žalobkyňa ani jej matka neboli v centrálnom depozitári cenných papierov evidované ako akcionárky žalovanej, a teda im právo na vyplatenie schválených dividend za rok 2006 nevzniklo. Žalobu bolo potrebné ako nedôvodnú zamietnuť aj v časti o výplatu dividendy za roky 2002 a 2003, keďže v konaní bolo preukázané, že v týchto rokoch bola žalovaná v strate a dividendy nevyplácala.

2.3. Súd prvej inštancie nevyhovel žalobe ani v časti alternatívneho petitu o zaplatenie náhrady škody a ušlého zisku, ktoré mali podľa tvrdenia žalobkyne vzniknúť nezákonným predajom 4 ks ňou zdedených akcií, keď na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobkyňa zmenu v osobe akcionára na základe prechodu cenného papiera dedením včas neoznámila a do termínu vyhlásenia 4 ks akcií jej matky za neplatné riadne nezdokladovala (rovnopisom alebo úradne osvedčenou kópiou rozhodnutia o dedičstve s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti), a že následný postup žalovanej pri zlúčení spoločností, výmene akcií, preberaní nových listinných akcií, odmietnutí ich vydania, ich vyhlásení za neplatné a následnom predaji namiesto nich vydaných nových akcií bol v súlade s právnymi predpismi a vnútornými dokumentmi spoločnosti. Na základe uvedeného dospel k záveru, že žalovaný žiadnu právnu povinnosť neporušil, a keďže tak chýbala existencia protiprávneho úkonu ako jedného zo základných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody, bolo potrebné žalobu aj v tejto časti ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 30. apríla 2019 sp. zn. 26/Co/68/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a s odôvodnením jeho rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil. Odvolacie námietky žalobkyne vyhodnotil ako nedôvodné, pričom dodal, že aj podľa jeho názoru právne posúdenie veci v otázke zabezpečenia vykonania zmeny zápisu v zozname akcionárov, okolnosti výmeny akcií, podmienky ich vyhlásenia za neplatné, ak na výmenu neboli predložené, a z toho plynúcej prípadnej zodpovednosti za škodu, bolo správne a že žalobkyňa nadobudnutie sporných akcií až do ich vyhlásenia za neplatné žalovanému riadne nepreukázala, pričom predloženie rovnopisu alebo úradne overenej kópie rozhodnutia o dedičstve s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti považoval pre riadne preukázanie prechodu akcií za legitímne.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzovala z ustanovení § 419, § 420 a § 421 C.s.p. Namietala, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces bez zbytočných prieťahov v konaní a že súdy oboch nižších inštancií nesprávne a neúplne zistili skutkový stav, nevykonali všetky ňou navrhnuté dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a tak dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, v procese dokazovania postupovali nezákonným spôsobom, skutkový stav zisťovali len jednostranne v jej neprospech a vec nesprávne právne posúdili tým, že nesprávne interpretovali a aplikovali ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky, Obchodného zákonníka, zákona o cenných papieroch a ďalších právnych predpisov, ako aj právnu teóriu a aplikačnú prax najvyššieho súdu. Podľa jej názoru zákonným spôsobom a včas preukázala žalovanej nadobudnutie sporných 4 ks akcií dedením, a to predloženým originálom úmrtného listu jej matky, notársky osvedčenej kópie osvedčenia o dedičstve po jej matke a žiadosti o vykonanie zmeny v zozname akcionárov s notársky overeným jej podpisom. Ak žalovaná tieto dokumenty

neakceptovala a sporné akcie jej nevydala (nezamenila), konala v rozpore s právnymi predpismi i vlastnými internými predpismi a spôsobila jej tým škodu. Rozhodnutia súdov oboch nižších inšancií preto považovala za nezákonné a zmätočné. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu, prípadne aj rozhodnutie súdu prvej inšancie zrušil a jej žalobe vyhovel.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že súdy oboch nižších inšancií riadne zistili skutkový stav, vysporiadali sa so všetkými pre vec rozhodujúcimi skutočnosťami, vykonané dôkazy správne vyhodnotili a vec správne právne posúdili. Ich rozhodnutia preto považuje za vecne správne a dovolacie námietky žalobkyne za neprípustné, nezrozumiteľné a neopodstatnené. Podľa jej názoru dovolanie nespĺňa zákonom vyžadované náležitosti, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a v ňom namietané dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom ustanoveným zákonom. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol alebo zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.) a ktorá sama má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ C.s.p.).

7. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa dovolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám (I. ÚS 50/04). Okolnosť, že dovolateľ so závermi či názormi odvolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť dôvodnosť dovolania.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

10. V danom prípade žalobkyňa namieta, že postupom súdov oboch nižších inšancií bolo porušené jej právo na spravodlivý proces tým, že súdy nesprávne a neúplne zistili skutkový stav, nevykonali všetky ňou navrhnuté dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a tak dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že v procese dokazovania postupovali nezákonným spôsobom a skutkový stav zisťovali jednostranne v jej neprospech.

11. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd v

rozhodovanom spore však nezistil, že by postupom súdov oboch nižších inštancií došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces uvedeným spôsobom, ani že zistenie skutkového stavu by bolo *prima facie* natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť (porov. I. ÚS 6/2018), a ani že prijaté právne závery by boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že by z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplyvali (porov. I. ÚS 243/07).

12.1. V prejednávanej veci z obsahu odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií, ako aj z obsahu spisu, vyplýva, že nebolo možné vyhovieť nároku na vydanie 4 ks akcií na meno žalobkyne ako právnej nástupníčky po svojej matke - bývalej akcionárke, pretože tieto vyhlásením za neplatné na základe uznesenia valného zhromaždenia žalovanej z 11. októbra 2006 zanikli, a teda v súčasnosti neexistuje predmet, ktorý žalobkyňa žiada vydať. Z obdobného dôvodu nebolo možné vyhovieť ani nároku na vykonanie zmeny v zozname akcionárov spoločnosti NAFTA a.s., IČO: 31 409 938, ku dňu 7. júna 2000, pretože táto spoločnosť bola podľa údajov zapísaných v obchodnom registri k 30. júnu 2006 zrušená (zanikla zlúčením so žalovanou), čo znamená, že v súčasnosti žiadnych akcionárov nemá, a teda ani nevedie žiaden ich zoznam, v ktorom by sa žalobkyňou požadovaná zmena evidencie mohla vykonať. Súdzy zamietli aj nárok na zaplatenie sumy z nevyplatených dividend, pretože mali z listinných dôkazov preukázané, že za roky 2002 a 2003 nebolo žalovanou vyplácanie dividend schválené z dôvodu, že spoločnosť bola v strate, a teda akcionárom právo na dividendu nevzniklo, a že právo na výplatu dividend za roky 2006 až 2017 žalobkyni už vzniknúť nemohlo, pretože vyhlásením predmetných akcií za neplatné a ich zrušením akcionár prestáva byť akcionárom v spoločnosti a stráca všetky práva s akciou spojené.

12.2. Pokiaľ išlo o druhú alternatívu petitu žaloby žalobkyne týkajúcej sa nároku na zaplatenie náhrady škody a ušlého zisku, z podaní žalobkyne vyplýva, že tvrdená škoda jej mala vzniknúť tým, že akcie jej matky namiesto toho, aby jej ako právnej nástupníčky boli vydané, boli žalovanou v rozpore s právnymi predpismi vyhlásené za neplatné a zrušené. Keďže jedným z predpokladov vzniku zodpovednostného vzťahu je protiprávny úkon škodcu, súdzy správne zamerali dokazovanie na objasnenie skutočností, ktoré viedli žalovanú k zrušeniu sporných akcií, vrátane zistenia, či vôbec bol na takýto postup zákonný dôvod a či v rámci tohto procesu nedošlo zo strany žalovanej k porušeniu právnych predpisov. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdzy v kontexte s vykonanými dôkazmi chronologicky popisujú sled relevantných právnych skutočností týkajúcich sa rozhodnutia o zlúčení spoločností, výmene akcií a následkov spojených s nepredložením akcií na výmenu, pričom podľa názoru dovolacieho súdu prijaté skutkové a právne závery možno považovať za logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem a nemožno im vyčítať takú svojvoľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť ich rozhodnutí. Z vykonaných dôkazov vyplýva, že žalovaná k zrušeniu predmetných akcií nepristúpila svojvoľne, ale príčinou tohto jej konania bolo to, že žalobkyňa ani napriek opakovaným výzvam žalovanej nebola schopná predložiť takú listinu, ktorá by spĺňala všetky náležitosti vyžadované pre riadne osvedčenie (preukázanie) prechodu akcií v zmysle § 18 ods. 1 a 5 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných a papieroch a investičných službách v spojení s čl. 4.4 stanov žalovanej - v danom prípade rovnopisu (originálu) alebo úradne overenej kópie osvedčenia o dedičstve s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti, hoci jej žalovaná opakovane v odpovediach na žiadosť o zmenu v údajoch akcionára uviedla, v čom nedostatok jej žiadosti spočíva, zrozumiteľne vysvetlila, ako ho odstrániť tak, aby bola v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi i schválenými internými predpismi obchodnej spoločnosti, a vytvorila dostatočný priestor pre jeho odstránenie. Záver odvolacieho súdu, že za takýchto okolností bol daný dôvod pre vyhlásenie predmetných akcií za neplatné a že v rámci tohto postupu nebola preukázaná existencia protiprávneho úkonu na strane žalovanej ako predpokladu pre vznik zodpovednostného vzťahu, sa nejaví ako svojvoľný, ústavne neudržateľný alebo prijatý v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu aplikovaných právnych noriem. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné ešte dodať, že uvedený záver odvolacieho súdu tiež rešpektuje zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, t. j. „práva patria iba bdelym“, na ktorej je postavené slovenské súkromné právo a ktorá je už ustálenou zásadou rozvíjanou v pomeroch moderného právneho štátu, ktorý subjekty právneho vzťahu poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nie sa spoliehať na ochranársku ruku paternalistického štátu.

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd zastáva názor, že žalobkyňa neopodstatnene vytýka súdom, že by skutkové zistenia boli v extrémnom rozpore s vykonanými dôkazmi a právne závery v extrémnom nesúlade so zisteným skutkovým stavom alebo že by konanie bolo postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06), a tým k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14.1. Pokiaľ žalobkyňa súdom oboch nižších inštancií vytýka, že nevykonali všetky ňou navrhnuté dôkazy, dovolací súd uvádza, že kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 C.s.p.). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 C.s.p.) (I. ÚS 350/08).

14.2. K záveru o porušení práv žalobkyne ale nemôže sama osebe viesť skutočnosť, že odvolací súd neakceptoval ňou predložené návrhy na vykonanie dokazovania (resp. doplnenia dokazovania). Aj z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

14.3. Podľa názoru odvolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Súd oboch nižších inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, prečo nepovažovali za potrebné vykonať ďalšie žalobkyňou navrhnuté dôkazy (porov. body 80 a 81 rozsudku súdu prvej inštancie), pričom dovolací súd považuje toto zdôvodnenie za primerané a plne sa stotožňuje s tým, že vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam pre meritórne rozhodnutie vykonanie týchto dôkazov nebolo potrebné, pretože sa týkali overenia skutočností, ktoré buď nemali relevantnú súvislosť s predmetom konania, alebo ktoré už boli dostatočným spôsobom preukázané v konaní vykonanými listinnými dôkazmi.

15. Žalobkyňa ďalej v dovolaní žiada dovolací súd, aby prehodnotil doteraz zistený skutkový stav a doplnil dokazovanie o ďalšie dôkazy. Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 C.s.p. viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v

dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak ako už dovolací súd vyššie uviedol, tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

16. Napokon žalobkyňa namieta, že k porušeniu jej práva na spravodlivý proces došlo zbytočnými prietiahmi v konaní zo strany súdov oboch nižších inštancií. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právo na konanie bez zbytočných prietahov je súčasťou základného práva na súdnu ochranu, avšak samotnou skutočnosťou, že v konaní dochádzalo k zbytočným prietiahom, sa procesnej strane neznemožňuje žiadna realizácia jej patriacich procesných práv (žalobkyňa mala naďalej plnú možnosť tieto práva v konaní uskutočňovať), a preto nemôže byť spôsobilá založiť procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., a tým ani prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia a viesť k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ dovolateľka zastáva názor, že v konaní dochádzalo k zbytočným prietiahom, právo jej poskytuje iné prostriedky právnej ochrany na ich odstránenie, či „odškodnenie“, ako napr. ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy, či žalobu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, než dovolanie.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. preto nevyplýva.

18. Žalobkyňa ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

20. Dovolací súd zdôrazňuje, že všetky dôvody prípustnosti dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci vymenované v § 421 ods. 1 C.s.p. sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Ustanovenie § 432 ods. 2 C.s.p. uvádza spôsob, ako má dovolateľ tento dovolací dôvod vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 C.s.p., čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej (a nie skutkovej) otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.), pričom dovolateľ je povinný tento dovolací dôvod vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva táto nesprávnosť (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

21. Dovolací súd pre úplnosť zdôrazňuje, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (prípadne aj označením rozhodnutia odvolacieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., dovolateľ musí relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná

právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ vyriešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ. Napokon v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p., by mal dovolateľ konkretizovať rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/, resp. c/ C.s.p. (4 Cdo 8/2018, 4 Cdo 98/2018).

22. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu žalobkyňa pri vymedzení uplatneného dovolacieho dôvodu (nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 ods. 1 C.s.p. nepostupovala, čo je zrejme dôsledkom tiež toho, že dovolanie žalobkyne je takmer v celom rozsahu doslovným opisom jej odvolania, pre ktoré ako riadny opravný prostriedok sa nevyžadujú tak prísne podmienky prípustnosti ako pre dovolanie, ktoré je mimoriadnym opravným prostriedkom. Žalobkyňa v dovolaní jednak vôbec nevymedzila, či prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C.s.p., a takisto vôbec nekonkretizovala právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedla, v čom nesprávnosť jej riešenia odvolacím súdom podľa jej názoru spočíva a ako mala byť správne vyriešená, ale iba opätovne zopakovala vlastný pohľad na skutkový a právny stav veci, prípadne sa dožadovala revízie skutkových zistení či vykonania ďalších dôkazov, hoci Civilný sporový poriadok uplatnenie takýchto nových prostriedkov procesnej útoky či obrany v dovolacom konaní neprípúšťa (§ 435 C.s.p.). Len strohé vymenovanie ustanovení právnych predpisov, ktoré podľa názoru žalobkyne súdy oboch nižších inštancií nesprávne aplikovali, bez toho, aby uviedla vlastnú právnu argumentáciu, ktorá by sa týkala nastolenej právnej otázky, ako ju mal odvolací súd správne vyriešiť, nesplňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 C.s.p.

23. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.), včítane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Dovolací súd preto nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú právnu otázku eventuálne mala dovolateľka na mysli a ktorej správnosť alebo nesprávnosť by mala byť podrobená dovolaciemu prieskumu. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie či odvolací súd, pretože v takom prípade by totiž uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 432 ods. 1 a 2 C.s.p., ale aj princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keďže rozhodnutie dovolacieho súdu by bolo založené na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľkou a ku ktorým mala možnosť vyjadriť sa žalovaná ako protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.

24. Žalobkyňou namietaný dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia teda spočíva len v uvádzaní všeobecných nesprávností a polemík s rozhodnutím, pričom ako už bolo dovolacím súdom uvedené, z jeho konštantnej rozhodovacej praxe vyplýva, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C.s.p.

25. Konkludujúc uvedené, dovolací súd uzatvára, že vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, aké žalobkyňa predkladá vo svojom dovolaní a aké z jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) možno vyvodiť, nezodpovedá spôsobu vymedzenia v zmysle § 431 až § 435 C.s.p. Absenciu takej náležitosti považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ C.s.p.

26. Napokon dovolací súd dodáva, že ak žalobkyňa spochybňovala riešenie otázky, či bol alebo nebol dostatočne preukázaný prechod predmetných akcií dedením, táto otázka je otázkou skutkovou, a nie

právnou. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka predstavuje otázku skutkovú, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C.s.p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

27. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne v časti namietajúcej vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f/ C.s.p.) ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c/ C.s.p. a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 C.s.p.) ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

28. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.